

УДК 658.5

Андрющенко І.Є.¹

Тімченко А.В.²

¹ проф. ЗНТУ

²ст. гр. ФЕУ-114м, ЗНТУ

ФАКТОРИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ.

Розвиток ринкових відносин в економіці України з усією гостротою ставить завдання формування таких суб'єктів господарювання, які на практиці забезпечують собі конкурентні переваги. У цьому плані для кожного підприємства розвиток системи управління, адекватної зовнішнім умовам жорсткої конкуренції, має першорядне значення. Відомо, що загальним недоліком вітчизняних підприємств при організації своєї системи управління є недостатня увага до власної фінансової підсистеми. Тому є безліч причин, головна з яких, на наш погляд, історична. Галузева система управління, з якої вирости багато провідних вітчизняних підприємств промисловості, на увазі свого планового характеру, не вимагала особливої гнучкості в організації управління фінансами. Інша справа - умови ринкової конкуренції, в яких фінансова складова виходить на перший план. Однак, наука виявилася не готовою на сьогодні в повній мірі забезпечити практичні потреби менеджерів компаній відповідним методичним забезпеченням. Запозичений досвід Заходу далеко не завжди прийнятний в умовах вітчизняної дійсності, а його адаптація до потреб вітчизняної практики до теперішнього часу в повній обсязі не здійснено.

Слід зазначити, що, з точки зору окремих складових процесу управління фінансовим станом підприємства, свої дослідження проводили провідні вітчизняні та зарубіжні вчені, про що свідчить достатня велика кількість як навчальної, так і наукової літератури. Широко розкриті питання фінансового аналізу в роботах таких авторів, як Базілінская О.Я., Бланк В.Р., Бланк С.В., Балабанов І.Т., Баканов М.І., Білопольський М.Г., Ізмайлова К. В., Канке А.А., Ковальов В.В., Крамаренко Г.О., Кошова І.П., Макогон Ю.В., Негашев С.В., Савицька Г.В., Цал-Цалко Ю. С., Шеремет А.Д. та ін.

Для практичної реалізації даних пропозицій слід виділити параметри управління, встановити їх взаємозв'язок з показниками фінансового стану, визначити нормативні значення і межі регулювання. Розроблена концепція механізму управління фінансовим станом підприємства наведена на рис. 1.

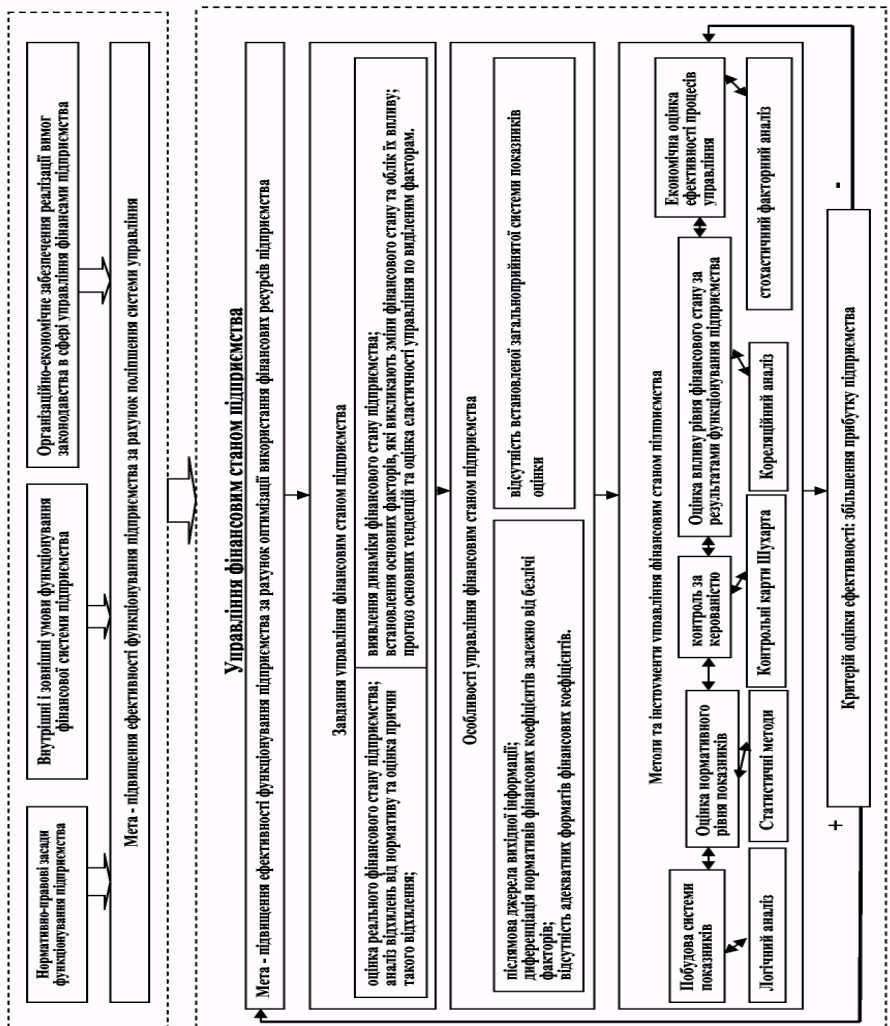

Рисунок 1 - Концепція механізму управління фінансовим станом підприємства

Для практичної реалізації даних пропозицій слід виділити параметри управління, встановити їх взаємозв'язок з показниками фінансового стану, визначити нормативні значення і межі регулювання.

Запропонований алгоритм управління фінансовим станом підприємства (рис. 2), який засновано на методах множинної кореляції і дозволяє вибрати вектор нормативних значень виходячи з мети функціонування підприємства і

досягнення фактичних результатів по інших підприємствам галузі, істотно підвищує ефективність управління фінансовим станом підприємства.

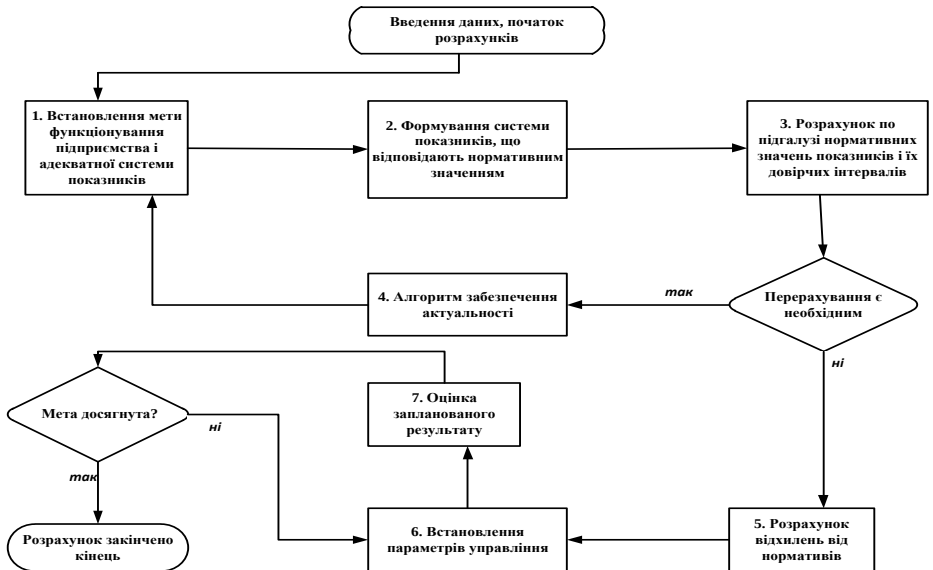

Рисунок 2 - Алгоритм управління фінансовим станом підприємства

За сукупністю машинобудівних підприємств було проведено кластерний аналіз, за результатами якого виділено 6 кластерів підприємств з однорідними умовами функціонування. По одному з кластерів, до якого увійшли 6 підприємств, побудовано рівняння множинної кореляції. В якості нормативних прийняті показники функціонування кращого підприємства (за критерієм максимального прибутку на одного працівника). За величиною коефіцієнта варіації для кожного з показників, виділені ті, для яких не фіксується втрата статистичної керованості.

З урахуванням детермінованих балансових зв'язків між показниками встановлено, що нормативні значення окремих показників можуть бути замінені на середні значення, що теоретично за отриманим рівнянням множинної регресії дає зростання прибутку на одного працівника зі 134,344 тис. грн. у 2016 році до 16358,027 тис. грн. Реальність такого збільшення прибутку можна оцінити шляхом ретельного аналізу можливих ресурсів підприємства.

Дослідження свідчать про те, що на сучасному етапі розвитку економіки істотно зростає роль фінансової складової в управлінні підприємством. Домогтися конкурентних переваг на ринку підприємства можуть за умови цілеспрямованого управління фінансовим станом. У зв'язку з істотною

зміною місця і ролі фінансової складової в системі управління підприємства виникла необхідність розробки відповідного методичного та інструментального забезпечення, чіткого розуміння менеджментом підприємства завдань і напрямів удосконалення системи управління. Тому важливо обґрунтувати напрями вдосконалення системи управління підприємством.

Визначено, що в Україні в умовах господарювання знижена роль управління фінансами суб'єкта господарювання. Це проявляється, насамперед, у практично повній втраті, як такої, фази планування. Для підвищення ролі фінансової складової в практиці роботи вітчизняних підприємств автор рекомендує:

відновити практику планування діяльності підприємств на оперативному рівні, рівнях бюджетування (до 1 року) і бізнес-планування (1-3 роки);

розробити нормативи фінансових коефіцієнтів для підприємств різних галузей, розмірів та видів діяльності;

розробити методики аналізу, зручні в практичній діяльності і орієнтовані на оперативну інформацію з метою усунення післямови бухгалтерського обліку;

розробити механізм та інструменти управління фінансовим станом підприємства.

Виконання цих заходів дозволить знайти необхідні інструменти для відновлення ролі фінансового управління в цілому і фінансового аналізу, зокрема, в системі управління підприємствами.

У результаті дослідження встановлено, що управління діяльністю підприємства може бути істотно поліпшено, якщо вжити заходів до ліквідації головного недоліку діючих на сьогодні методик оцінки фінансового стану. Для цього необхідна розробка та реалізація інструментів аналізу, засновані на концепції управління фінансовими потоками через контроль відхилення фінансових коефіцієнтів від нормативу. У цьому випадку може бути істотно підвищена оперативність управління, а, значить, і ефективність функціонування підприємства в цілому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1.Васина Н.В. Моделирование финансового состояния сельскохозяйственных организаций при оценке их кредитоспособности: [монография] / Н.В. Васина; науч. ред. О.Ю. Патласов. - Омск: Изд-во НОУ ВПО ОмГА, 2012. - 252 с.

2.Васина Н.В. Нормирование показателей деятельности субъектов предпринимательства / Н.В. Васина // Наука о человеке: гуманитарные исследования. - 2009. - № 3. - С. 66-72.

3.Имангулов В.Р. Система показателей финансовой устойчивости организации и анализ действующих методик их определения / В.Р.

Имангулов // Аудит и финансовый анализ. – 2010. - №5. - [Електронний ресурс]. – Режим доступа:
http://www.auditfin.com/fin/2010/5/03_04/03_04%20.pdf

4.Ковтуненко К.В. Методика багаторівневої агрегованої оцінки фінансового стану підприємств як інструмент стратегічного управління в умовах невизначеності / К.В. Ковтуненко, О.В. Станіславик // Праці Одеського політехнічного університету. Збірник наукових праць. – 2009. - №2. – С. 285-288

5.Національний класифікатор України ДК 009:2010. Класифікація видів економічної діяльності. Державний комітет статистики України. Чинний від 01.01.2012 р. Прийнято та надано чинності наказом Держспоживстандарту України від 11.10.2010 №457 (Із змінами і доповненнями, внесеними наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 29 листопада 2010 року №530). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ubc.ua/Links/codes_ua2.html